

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministerijai

2022-02- Nr.
Į 2022-02-02 Nr. SR-349

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Projekto teikime turėtų būti pateiktas Projekto 2.2-2.4 papunkčių nuostatų pagrindimas.

Atkreipiame dėmesį, kad Projekto 2.2 ir 2.3 papunkčių nuostatos tiek, kiek jose kalbama apie Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) narių veiklos tęsimą iki jiems nustatytos kadencijos pabaigos, yra įstatymo reguliavimo dalykas. Siekiant išvengti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 15, 73 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-894 4 straipsnio 2 dalies nuostatų dubliavimo, siūlytume patikslinti 2.2 ir 2.3 papunkčius, formuluotes orientuojant tik į iki kadencijos pabaigos vykdomas funkcijas (jei yra tokio reguliavimo poreikis).

Svarstytina, ar LMT mokslinio sekretoriaus funkcijos neturėtų būti apibrėžtos LMT darbo reglamente, kaip tai nustatyta šiuo metu galiojančių Lietuvos mokslo tarybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ 25 punkte. Tokiu atveju Projekto 2.3 papunktyje turėtų būti kalbama ne apie LMT pirmininko pavedamas funkcijas, bet teikiama nuoroda į LMT darbo reglamente apibrėžiamas funkcijas.

2. Projektu tvirtinamų Lietuvos mokslo tarybos nuostatų (toliau – LMT nuostatai) 47 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka mokamos išmokos *valdybos nariams, skirtiems atrankos būdu*, už darbą valdyboje, pasirengimą valdybos posėdžiams ir susijusią veiklą bei ekspertų komitetų nariams už darbą komitete, pasirengimą komiteto posėdžiams ir susijusią veiklą. Vadovaujantis šia nuostata, valdybos nariams, kuriuos į LMT valdybą vadovaujantis LMT nuostatų 21 punktu teiks švietimo, mokslo ir sporto ministras ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministras, už jų darbą valdyboje nebus apmokama. Atkreipiame dėmesį, kad toks reguliavimas, mūsų nuomone, pažeis Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatą „Kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą <...>“, konstitucinį asmenų lygybės principą. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog pagal konstitucinį asmenų lygybės principą reikalaujama, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai; šis principas reiškia žmogaus teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministerijai

2022-02- Nr.
Į 2022-02-02 Nr. SR-349

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Projekto teikime turėtų būti pateiktas Projekto 2.2-2.4 papunkčių nuostatų pagrindimas.

Atkreipiame dėmesį, kad Projekto 2.2 ir 2.3 papunkčių nuostatos tiek, kiek jose kalbama apie Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) narių veiklos tęsimą iki jiems nustatytos kadencijos pabaigos, yra įstatymo reguliavimo dalykas. Siekiant išvengti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 15, 73 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-894 4 straipsnio 2 dalies nuostatų dubliavimo, siūlytume patikslinti 2.2 ir 2.3 papunkčius, formuluotes orientuojant tik į iki kadencijos pabaigos vykdomas funkcijas (jei yra tokio reguliavimo poreikis).

Svarstyтина, ar LMT mokslinio sekretoriaus funkcijos neturėtų būti apibrėžtos LMT darbo reglamente, kaip tai nustatyta šiuo metu galiojančių Lietuvos mokslo tarybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ 25 punkte. Tokiu atveju Projekto 2.3 papunktyje turėtų būti kalbama ne apie LMT pirmininko pavedamas funkcijas, bet teikiama nuoroda į LMT darbo reglamente apibrėžiamas funkcijas.

2. Projektu tvirtinamų Lietuvos mokslo tarybos nuostatų (toliau – LMT nuostatai) 47 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka mokamos išmokos *valdybos nariams, skirtiems atrankos būdu*, už darbą valdyboje, pasirengimą valdybos posėdžiams ir susijusią veiklą bei ekspertų komitetų nariams už darbą komitete, pasirengimą komiteto posėdžiams ir susijusią veiklą. Vadovaujantis šia nuostata, valdybos nariams, kuriuos į LMT valdybą vadovaujantis LMT nuostatų 21 punktu teiks švietimo, mokslo ir sporto ministras ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministras, už jų darbą valdyboje nebus apmokama. Atkreipiame dėmesį, kad toks reguliavimas, mūsų nuomone, pažeis Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatą „Kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą <...>“, konstitucinį asmenų lygybės principą. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog pagal konstitucinį asmenų lygybės principą reikalaujama, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai; šis principas reiškia žmogaus teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės

tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai; konstitucinis asmenų lygybės principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (*inter alia* 2013 m. vasario 22 d., 2017 m. sausio 25 d., 2020 m. vasario 10 d. nutarimai). Kartu atkreipiame dėmesį į tai, kad, mūsų nuomone, numatytų išmokų mokėjimas valstybės tarnautojams nepažeistų įstatymų, tai suponuoja: Mokslo ir studijų įstatymo 15 straipsnio 9 dalis, kurioje nustatyta, kad Lietuvos mokslo tarybos valdymo organų ir ekspertinių komitetų nariams už atitinkamą veiklą Lietuvos mokslo taryboje gali būti mokamos išmokos Lietuvos mokslo tarybos nuostatuose nustatyta tvarka; Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 punkto d papunktis, kuriame nustatyta, kad valstybės tarnautojas turi teisę gauti kitą teisės aktų nustatyta tvarka mokamą atlyginimą.

3. LMT nuostatų 21 punkto 2 sakinyje kalbama apie valdybos narių atranką *Vyriausybės nustatyta tvarka*. Tai reiškia, kad Vyriausybė turės priimti nutarimą, kuriame būtų nustatoma atrankos į LMT valdybą tvarka. Toks reguliavimas svarstytinas visų pirma dėl siekio mažinti Vyriausybės teisėkūrą. Be to, Mokslo ir studijų įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Lietuvos mokslo tarybos valdybos ir ekspertų komitetų sudarymo tvarką nustato Lietuvos mokslo tarybos nuostatai. Taigi, būtent LMT nuostatuose, o ne kitame Vyriausybės nutarime, mūsų nuomone, turėtų būti nustatomos nuostatos, susijusios su LMT valdybos narių atranka. Kita vertus, aptariamoms nuostatom, mūsų nuomone, galėtų būti patikslintos pvz. taip: Valdybos narių atranka vykdoma *mutatis mutandis* taikant Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 „Dėl Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo“, nuostatas.

4. Šiuo metu galiojančių Lietuvos mokslo tarybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ 21 punkte nustatyta, kad jeigu Tarybos narys keičiamas nesibaigus Tarybos nario kadencijai, naujas Tarybos narys tvirtinamas likusiam Tarybos nario kadencijos laikui, kuris laikomas viena Tarybos nario kadencija. Siūlytina įvertinti ar, siekiant teisinio aiškumo, nebūtų tikslinga papildyti LMT nuostatų analogišku reguliavimu dėl LMT valdybos narių kadencijų skaičiavimo. Vertinant Mokslo ir studijų įstatymo 15 straipsnyje nustatytą reguliavimą - „*Valdybą 5 metų kadencijai skiria Vyriausybė*“, „*Ekspertų komitetų nariai skiriami 5 metų kadencijai*“, manytume, kad ekspertų komitetų nariai turėtų būti visais atvejais skiriami 5 metų kadencijai, t.y. net ir tuo atveju, kai naujas komiteto narys pradeda eiti pareigas vietoj komiteto nario, kurio įgaliojimai nutrūko nepasibaigus 5 metų kadencijai, kai tuo tarpu naujas valdybos narys analogišku atveju turėtų būti skiriamas likusiam Valdybos kadencijos laikui. Tokia išvada grindžiama tuo, kad vadovaujantis pirmiau nurodytomis įstatymo nuostatomis, būtent Valdyba (bet ne valdybos nariai), skiriama 5 metų kadencijai, ir, priešingai komitetų nariai, bet ne komitetai skiriami 5 metų kadencijai.

5. Atsižvelgiant į Darbo kodekse nustatytą reguliavimą (kodeksas nenumato drausminių nuobaudų skyrimo darbuotojams), siūlytina LMT nuostatų 17.2 papunktyje vietoj formuluotės „ar skiria nuobaudas“ įrašyti formuluotę „skiria jiems tarnybinės nuobaudas arba priima sprendimus dėl darbo pareigų pažeidimo“.

6. LMT nuostatų 39.7 papunktyje prieš žodį „komitetui“ įrašytinas žodis „ekspertų“.

7. Atsižvelgiant į pasikeitusį LMT pavaldumą (savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos pasikeitimą), atkreipiame dėmesį į poreikį pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 24 d. nutarimą Nr. 358 „Dėl Ministerijų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Vyriausybės įstaigų ir įstaigų prie ministerijų, kitų valstybės institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“.

8. Techninio pobūdžio ir redakcinės pastabos perduotos Projekto rengėjams darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Evelina Dobrovolska

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir
sporto ministerijai

Nr.
Į 2022-02-02 Nr. SR-349

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija įvertino išvadai pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) bei kartu su juo pateiktus kitus dokumentus ir teikia dėl jų šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgdami į Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių (toliau – Gairės), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495, 11 punkto nuostatas, siūlome Lietuvos mokslo tarybos nuostatų projekte (toliau – Nuostatų projektas) nurodyti ministrui pavestą valdymo sritį (pavestas valdymo sritis), kurioje (kuriose) veiks Lietuvos mokslo taryba.

2. Nutarimo projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 15, 73 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymą Nr. XIV-894 (toliau – Įstatymas), tačiau Nuostatų projekto III skyriuje įtvirtintos Lietuvos mokslų tarybos teisės neatspindi Įstatyme įtvirtintos teisės sudaryti komisijas, darbo grupes, nustatyti jų narių skaičių, asmeninę sudėtį ir užduotis, todėl Nuostatų projekto 10 punktą tikslintinas.

3. Nuostatų projekto 52 punkte, esančiame VIII skyriuje „Baigiamosios nuostatos“, numatomi atvejai, kai nutrūksta Lietuvos mokslų tarybos pirmininko, valdybos nario, ekspertų komitetų nario įgaliojimai, t. y. su Lietuvos mokslų tarybos veiklos organizavimu susiję klausimai. Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1V-15 „Dėl Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 20 punkte įtvirtinta, kad skyriuje „Baigiamosios nuostatos“ turi būti nurodoma, kaip

institucija gali būti reorganizuojama, pertvarkoma ar likviduojama. Atsižvelgiant į tai, kad Nuostatų projekto 52 punktu reglamentuojami su veiklos organizavimu susiję klausimai, siūlytina minėto punkto nuostatas dėstyti Nuostatų projekto IV skyriuje „LMT veiklos organizavimas“. Analogišką pastabą teikiame ir dėl Nuostatų projekto 53–55 punktų.

Vidaus reikalų viceministrė

Sigita Ščajevienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministerijai

Nr. (-) SD -
Į 2022-02-07 Nr. SR-349

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) išnagrinėjo išvads gautą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas) ir pagal kompetenciją teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu siūlomų patvirtinti Lietuvos mokslo tarybos nuostatų (toliau – Nuostatai) 46 punkte nurodyta, kad Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) pirmininkui mokamas atlyginimas, nustatytas Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos *valstybės politikų* ir *valstybės pareigūnų*, kuriems netaikomas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, darbo užmokesčio dydžius ir apmokėjimo sąlygas. Tačiau nei Projekte, nei kituose teisės aktuose nėra numatyta, kad LMT pirmininkas yra valstybės pareigūnas.

2. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. rugsėjo 29 d. nutarime Nr. KT26-N15/2015 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 68 straipsnio 3 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ yra suformuluota konstitucinė doktrina, kad įstatymų leidėjui kyla pareiga *įstatyme* nustatyti esmines asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygas. Išnagrinėjus Projektą bei Nuostatus, matyti, kad pagrindinės LMT narių veiklos apmokėjimo sąlygos yra numatytos Nuostatuose.

3. Taip pat, paminėtina, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnis reglamentuoja komisijų narių *atlygio* už darbą dydžius ir jų nustatymą. Tuo tarpu Nuostatų 47 punkte nurodyta, kad valdybos nariams Įstatymo nustatyta tvarka mokamos *išmokos*. Atitinkamai koreguotinas ir kartu su Projektu teikiamas lydraštis (6 pastraipa).

4. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 15 straipsnio 1–3 dalyse yra nurodytos komisijos nario atlygio už darbą komisijoje ribos, o to paties straipsnio 4 dalyje numatyta, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, atsižvelgdama į komisijos veiklos pobūdį, nustato konkretų komisijos narių

atlygio dydį ir jo mokėjimo tvarką, siūlytina Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme numatyti, kad Lietuvos mokslo tarybos nariams už jų veiklą apmokama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka ir kartu teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr. 253 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektą, įgaliojant Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją ar kitą instituciją nustatyti konkrečius Lietuvos mokslo tarybos narių atlygio dydžius.

Viceministras

Vytautas Šilinskas

Jurgita Paulauskienė, tel. 8 614 76229, el. p. jurgita.paulauskienė@socmin.lt
Agnė Nakčerienė, tel. 8 656 38257, el. p. agne.nakceriene@socmin.lt

LIETUVOS UNIVERSITETŲ REKTORIŲ KONFERENCIJA

Lithuanian Universities Rector's Conference

2022 02 17 Nr. 3007

I 2022 02 01

Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PROJEKTO

Lietuvos universitetų rektorių konferencija (toliau – LURK) teikia siūlymus LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – ŠMSM) dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų projekto tobulinimo.

1. Siūlome išplėsti 9.4 punkto aprėptį ir jį formuluoti taip: „9.4. teikia siūlymus valstybės mokslo ir studijų politiką formuojančioms institucijoms, mokslo ir studijų institucijoms dėl **atvirojo mokslo** (atvirosios prieigos prie mokslinių publikacijų ir tyrimų duomenų, **piliečių mokslo, kt.**) politikos įgyvendinimo, rekomendacijas dėl **išorės grėsmių MTEP vertinimo, dėl MTEP, susijusių su dvejojo naudojimo prekėmis (technologijomis), kontrolės ir pan.**“. Šios funkcijos galėtų būti priskirtos naujai steigiamam Mokslo politikos komitetui.

2. Siūlome išplėsti 9.13 punkto aprėptį ir jį formuluoti taip: „9.13. organizuoja ir vykdo konkursinės mokslo ir meno doktorantūros bei mokslininkų (**meno daktarų**) konkursinių stažuotojų, studentų tiriamosios veiklos finansavimą;“.

3. Siūlome išplėsti 9.15 punkto aprėptį ir jį formuluoti taip: „9.15. organizuoja ir vykdo mokslininkų (**meno daktarų**) iniciatyva vykdomų mokslinių (meninių) tyrimų konkursinį finansavimą ir MTEP infrastruktūros kūrimą ir atnaujinimą;“.

4. Siūlome papildyti Lietuvos mokslo tarybos funkciją sąrašą nauju punktu: „**9.25. konsultuoja mokslo ir studijų institucijas mokslo ir studijų institucijų MTEP, meno veiklos, doktorantūros, mokslininkų stažuotojų ugdymo vertinimų bei kitų teisės aktuose nustatytų vertinimų, valstybinių mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų pareigybių minimalių kvalifikacinių reikalavimų, valstybės mokslo ir studijų politikos įgyvendinimo klausimais.**“

5. Siūlome išplėsti 12. punkto aprėptį ir jį formuluoti taip: „12. LMT, vykdydama veiklą, vadovaujasi **skaidrumo**, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir lygių galimybių principais.“.

6. Vienas pagrindinių LMT struktūros pokyčių, įtvirtintų MSI ir reglamentuojamų naujos redakcijos LMT nuostatų projekte – trijų ekspertų komitetų formavimas – greta Humanitarinių ir socialinių mokslų (HSM) komiteto, Gamtos ir technikos mokslų (GMT) komiteto suformuojant naują, Mokslo ir studijų politikos (MSP) komitetą. Išnagrinėjus projekte siūlomas nuostatas, akivaizdu, kad skiriasi komitetų funkcijų aprėptis, suponuojami skirtingi komitetų ekspertų atrankos principai, numatyta MSP komiteto sprendimų viršenybė HSM ir GTM komitetų sprendimų atžvilgiu. Todėl siūlome:

- o aiškiai atskirti ir subalansuoti trijų LMT komitetų funkcijas vengiant dubliavimo ir sprendimų priėmimo hierarchijos tarp komitetų. Pavyzdžiui, MSP komitetui priskirtos funkcijos 40.4. ir 40.7. turi būti vykdomos HSM ir GTM komitetų, nes reikalauja

reikšmingo ekspertinio indėlio. MSP komiteto funkcija 40.1 numato itin svarų šio komiteto indėlį priimant nutarimus dėl 40.4 ir 40.7 punktuose numatytų funkcijų įgyvendinimo. Dubliuojasi ir kitos MSP komitetui priskirtos funkcijos, pavyzdžiui, 40.5 ir 40.13, 40.6 ir 40.8: kadangi jų įgyvendinimui taip pat būtinas HSM ir GTM komitetų ekspertinis indėlis, siūlome 40.5 ir 40.6 funkcijas priskirti šiems komitetams.

- o plačiau taikyti ir įtvirtinti praktiką kolegialius sprendimus priimti *Jungtiniame ekspertų komitetų posėdyje*. Siekiant tolygaus komitetų atstovavimo sprendimų priėmimo, tikslinga suvienodinti visų ekspertų komitetų narių skaičių ir reprezentuoti mokslo (meno) sričių atstovavimą juose.

- o Vykdyti ekspertų komitetų atranką pagal, reglamentuotą (nustatytas esmines gaires bei principus), nusistovėjusią ir pasiteisinusią tvarką, kai ekspertų komitetų nariai atrenkami atitinkamų sričių suformuotų atrankos komisijų, atsisakant nuostatų projekte numatomos LMT vidinės struktūros – valdybos –vykdomos atrankos.

- o Numatyti įvairių valdymo organų narių ne tik skyrimo, bet ir atšaukimo tvarką, o taip šių narių veiklos apribojimus, siekiant išvengti interesų konflikto ar jo regimybės (pvz., kaip tai numatyta Estijos mokslo tarybos nuostatuose).

7. 32. punktą siūlome keisti taip: “**32.** Kandidatai į Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komiteto narius turi būti nepriekaištingos reputacijos asmenys, kaip apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas, patyrę **humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslininkai, meno daktarai**, turintys mokslo (**meno tyrimų**) organizavimo, tarptautinio bendradarbiavimo, ekspertinio darbo patirties. **32.a** Kandidatai į Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto narius turi būti nepriekaištingos reputacijos asmenys, kaip apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas, patyrę **gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio mokslų sričių** mokslininkai, turintys mokslo organizavimo, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo, ekspertinio darbo patirties.”.

8. Mokslo ir studijų įstatymo 66 str. 9 p. numatyta, kad „Mokslo ir studijų institucijų nustatyti mokslo darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai negali būti žemesni, kaip Lietuvos mokslo tarybos nustatyti minimalūs kvalifikaciniai reikalavimai.“. Teikiama derinimui LMT nuostatų redakcija tokios LMT funkcijos nenumato ir todėl nuostatai turi būti atitinkamai papildyti .

9. Abejotina 19.3 punkto nuostata „laikina LMT pirmininko nesant, pavaduotojas atlieka LMT pirmininko funkcijas. Nesant LMT pirmininko ir jo pavaduotojo, LMT pirmininką laikinai pavaduoja LMT valdybos pirmininkas“ ta apimtimi, kuri nustato LMT valdybos pirmininko pareigą laikinai eiti LMT pirmininko pareigas. Pastebėtina, kad LMT valdybos pirmininko nesieja darbo santykiai su LMT. Rekomenduotume šios nuostatos atsisakyti, tačiau jeigu nuostata išliktų, atkreipiame dėmesį, kad LMT valdybos pirmininko atžvilgiu taip pat turėtų būti taikomi 19.3 bei 16 punktų reikalavimai ir nuostatų 23 p. pildytinas atitinkamai. Tuo tarpu esant pavadavimo būtinumui šias funkcijas galėtų laikinai atlikti LMT administracijos vadovas, kurio pareigybė numatyta nuostatų 43.13 punkte.

10. Nuostatų 23 p. nustatoma LMT valdybos pirmininko išrinkimo tvarka, tačiau nuostatuose neaptariama kokiais atvejais ir tvarka LMT valdybos pirmininkas gali būti atšaukiamas ar atsisakyti šios pareigos.

11. 27 punktą siūlome formuluoti taip: „Ekspertų komitetai nustato LMT ekspertų atrankos kriterijus ir formuoja LMT ekspertų duomenų bazę.“

12. Nuostatų 31 p. 2-ojo sakinio formuluotė „Ekspertų komitetų nariai pirmame ekspertų komiteto posėdyje pasibaigus ekspertų komiteto pirmininko kadencijai.“ nėra aiški, reikalaujanti patikslinimo ar paaiškinimo dėl jos reikalingumo. Visus su komitetų pirmininkų rinkimais susijusias nuostatas siūlome keisti atsižvelgiant į šio rašto 6 p. pasiūlymus dėl ekspertų komitetų, įskaitant pirmininkus, atrankos.

13. Iš esmės diskutuotina nuostatų 46 p. nuostata, pagal kurią LMT pirmininkui bei jo pavaduotojui draudžiama gauti pajamų iš institucijų, kurios gauna finansavimą iš LMT. Atsižvelgiant į tai, kad nuostata ribotų asmenų teises, bei Konstitucinio teismo sprendimus, ji gali būti tik įstatyminio lygmens. Be to, toks ribojimas turėtų būti taikomas ir LMT valdybos pirmininko atžvilgiu, kadangi jis pagal nuostatų 19.3 p. tam tikrais atvejais turėtų eiti LMT pirmininko pareigas.

LURK Prezidentas

prof. Rimvydas Petrauskas

LIETUVOS MUZIKOS IR TEATRO AKADEMIJA

Viešoji įstaiga, Gedimino pr. 42, LT-01110 Vilnius, tel. (8 5) 261 26 91, faks. (8 5) 212 69 82, el. p. rektoratas@lmta.lt, www.lmta.lt,
PVM mokėtojo kodas LT 119506219, atsisk. sąsk. Nr. LT747300010002455540, AB bankas „Swedbank“.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111950624

LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2022-02-14 Nr. 78.. -SD

DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PROJEKTO

Susipažinę su LMT nuostatų projektu, teikiame siūlymus:

1. Siūlome, esant galimybei, Mokslo ir studijų įstatyme papildyti Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komiteto pavadinimą į **Humanitarinių, socialinių mokslų ir meno ekspertų komitetą**. Tai padėtų sustiprinti ir tobulinti dvi su menu LMT siejančias veiklos sritis: universitetų meno veiklos vertinimą ir meninių tyrimų plėtrą.
2. Siekiant stiprinti meninius tyrimus ir užtikrinti meno daktarų veiklos perspektyvas, siūlome Nuostatuose papildyti LMT priskiriamų funkcijų formuluotes:

9.13. organizuoja ir vykdo konkursinės mokslo ir meno doktorantūros bei mokslininkų (meno daktarų) konkursinių stažuoočių, studentų tiriamosios veiklos finansavimą;

9.15. finansuoja LMT ir (ar) mokslininkų iniciatyva vykdomus mokslinius ir meninius tyrimus ir MTEP infrastruktūros kūrimą ir atnaujinimą;

3. Pažymime, kad Nuostatų 32 punkto pirmi du sakiniai nedera, nes pirmajame HSM ir GM komiteto nariais gali būti tik patyrę mokslininkai. O jau antrajame sakinyje atsiranda ir meno daktaro sąvoka, kuri yra netolygi mokslininkui.

32. Kandidatai į Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komiteto bei Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto narius turi būti nepriekaištingos reputacijos asmenys, kaip apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas, patyrę mokslininkai, turintys mokslo organizavimo, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo, ekspertinio darbo patirties. Į Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komitetą atrenkami humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslininkai, meno daktarai, į Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komitetą – gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio mokslų sričių mokslininkai.

4. Siūlome HSM ir GTM komitetų aprašymus atskirti į atskirus punktus, taip išvengiant ir Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto atskirties ir papildyti galimybe HSM veikloje dalyvauti ir meno daktarams bei menininkams. 32 punktą siūlome keisti taip:

32. Kandidatai į Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komiteto narius turi būti nepriekaištingos reputacijos asmenys, kaip apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas, patyrę humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslininkai, meno daktarai arba menininkai, turintys mokslo (meno) organizavimo, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo, ekspertinio darbo patirties.

32.a Kandidatai į Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto narius turi būti nepriekaištingos reputacijos asmenys, kaip apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas, patyrę gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio mokslų sričių mokslininkai, turintys mokslo organizavimo, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo, ekspertinio darbo patirties.

LMTA rektorė

doc. dr. Judita Žukienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos
švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2022-02- Nr. (22.1-63E)-
į 2022-02-03 Nr. SR-

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – Ministerija) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ projektą ir pagal kompetenciją teikia šias pastabas:

1. Aptariamam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektu planuojamuose tvirtinti Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) nuostatuose (toliau – Nuostatai) numatoma, kad LMT teiks siūlymus politiką formuojančioms institucijoms dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) prioritetų, MTEP infrastruktūros plėtros, dalyvavimo MTEP politikos iniciatyvose, ekspertines išvadas dėl paslaugų, vykdomų tyrimų ar veiklų atitikimo MTEP veikloms ir pan. neišskiriant, kokioje srityje ši patariamoji / ekspertinė funkcija bus realizuojama, todėl susidaro įspūdis, kad kalbama apie MTEP veiklą apskritai. Be to, pastebėtina, kad MTEP Nuostatuose naudojamas ir kaip veikla (ar veiklos), ir kaip sritis, o tai sukelia dar daugiau neaiškumo.

2. Ministerija jau ne kartą yra atkreipusi dėmesį į tai, kad moksliniai tyrimai (MT) ir eksperimentinė plėtra (EP) yra dvi atskiros veiklos, reguliuojamos skirtingų ministerijų, tačiau Nuostatuose naudojamas trumpinys MTEP leidžia manyti, kad nepadarius reikalingos skirties ir toliau bus teisiškai įtvirtinamas painiavą keliantis neapibrėžtumas.

3. Kalbant apie inovacijas ir inovacinės veiklos skatinimą, pagal Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 15, 73 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo 15 str. 1 d. LMT turi teisę teikti tik siūlymus dėl moksliniais tyrimais grįstų inovacijų, todėl Nuostatuose neturėtų būti teiginių, apibrėžiančių LMT teisę atstovauti Lietuvos Respublikai tarptautinėse veiklose, susijusiose su inovacijų sritimi.

4. Siūlome visą Nuostatų 9 p. tikslinti, aiškiai nurodant, kad LMT, įgyvendindama jai nustatytus veiklos tikslus, atlieka funkcijas tik su mokslo ir studijų institucijomis (toliau – MSI) ir / arba MSI bendrai su ūkio subjektais susijusiose srityse. Priešingu atveju, iš Nuostatų nėra aišku, ar, pvz., pagal 9.1. p. LMT vertins ir teiks siūlymus dėl MTEP raidos apskritai, ar tik savo kompetencijos (t., y., mokslo ir studijų institucijų veiklos) ribose. Tas pats pasakytina apie Nuostatų 9.2. p.: ar LMT teiks siūlymus dėl nacionalinių MTEP prioritetų bendrai, ar tik pagal kompetenciją MSI veiklos atžvilgiu.

5. Neaiškus nuostatų 9.9. p. – siūlome jį tikslinti, aiškiai nurodant, kokio tipo paslaugų, vykdomų tyrimų ar veiklų atitiktį MTEP veikloms vertins LMT, ir kokioms institucijoms ji teiks šias ekspertines išvadas. Kartu atkreipiame dėmesį į tai, kad š. m. balandžio mėn. pradėsiančios veikti

viešosios įstaigos Inovacijų agentūros viena iš funkcijų bus „teikti ekspertines išvadas dėl <...> veiklos priskyrimo MTEP“. Prašome paaiškinti santykį tarp šių dviejų institucijų atliekamų funkcijų.

6. Siekiant aiškaus ir nuoseklaus funkcijų atskyrimo, siūlytume tikslinti Nuostatų 9.14 p., kuriame kalbama apie tai, jog LMT administruos ES investicijų fondų ir kitų ES bei tarptautinių programų lėšomis finansuojamas MTEP priemonės numatant, kad šią funkciją LMT atliks tik MSI ir / arba MSI bendrai su ūkio subjektais susijusiose srityse.

7. Siūlome patikslinti Nuostatų 9.17. p. atsisakant jame žodžių „mokslo žinių komercializavimui“, kadangi šiame punkte kalbama apie priemones, skirtas MTEP veiklą vykdyti.

8. Atkreipiame dėmesį, kad galiojančiuose LMT nuostatuose nėra funkcijos, susijusios su konsultavimu dėl intelektinės nuosavybės apsaugos ir efektyvaus jos panaudojimo. Prašome nurodyti, kokių pagrindu LMT vykdys šią funkciją.

Kartu pažymime, kad Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ detalių įsipareigojimų priede yra numatyta, kad įgyvendinat reformą „Efektyvus inovacijų politikos įgyvendinimas ir didesnė inovacijų paklausa <...>“ bus atitinkamai patikslintas teisinis reglamentavimas, leisiantis sumažinti egzistuojančias mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos sistemos spragas ir dubliavimąsi, sukurti nuoseklią paskatų sistemą ir išgryninti institucinę atsakomybę. Žvelgiant į šį įsipareigojimą kompleksiskai, t. y., ne tik steigiamos Inovacijų agentūros, bet ir būsimos Mokslo agentūros, ir visos inovacijų sistemos tobulinimo prasme, yra ypatingai svarbu užtikrinti aiškų ir nuoseklų už mokslo, technologijų ir inovacijų skatinimą atsakingų institucijų vykdomų funkcijų atskyrimą ir jų išgryninimą, tiek siekiant išvengti galimo suinteresuotų subjektų klaidinimo ateityje, tiek stengiantis sukurti „liekną“ (angl. *lean*) – be neaiškos institucinės atsakomybės, besidubliuojančių funkcijų, lanksčią, efektyvią, rezultatyvią ir šiuolaikišką sistemą.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė

Eglė Markevičiūtė

LIETUVOS VALSTYBINIŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTŲ DIREKTORIŲ KONFERENCIJA

Breslaujos g. 3, 44403 Kaunas

Tel.: 8 37 401805; E-paštas: rastine@lei.lt

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2022-02-17 Nr. DK-22-02

Į 2022-02-02 Nr. SR-349

DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PROJEKTO

Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencija, susipažinusi su Lietuvos mokslo tarybos nuostatų projektu (toliau – Nuostatai), iš esmės jam pritaria ir tuo pačiu atkreipia dėmesį, kad tokiame svarbiame dokumentui deramai apsvarstyti skirta nepakankamai laiko ir teikia šias pastabas:

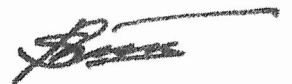
1. Nuostatų 2 p. nurodyta, kad LMT paskirtis – vykdyti ekspertinę ir patariamąją funkciją valstybės mokslo ir studijų politikos klausimais, tačiau detalizuojant funkcijas II skyriuje veiklos apimtys išeina toli už ekspertinės ir patiriamosios funkcijos ribų. Siūlome papildyti nuostatų 2 p. siekiant aiškumo ir vienodo supratimo.
2. Nuostatų III skyriaus „LMT teisės ir pareigos“ 12 punkte nurodoma, kad „LMT, vykdydama veiklą, vadovaujasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir lygių galimybių principais“. Siūlytume papildyti šį punktą trimis svarbiais – skaidrumo, objektyvumo bei nešališkumo – principais (arba išskirti juos atskiru punktu): „LMT, vykdydama veiklą, vadovaujasi skaidrumo, objektyvumo ir nešališkumo principais“.
3. To paties Nuostatų skyriaus 10.6 punkte teigiama, kad LMT turi teisę „dalyvauti ir kitų fondų, ministerijų ir valstybės institucijų finansuojamose programose *ir gauti lėšų (tarp jų ir rėmėjų lėšų) LMT funkcijoms atlikti*“. Siūlytume išbraukti „*ir gauti lėšų (tarp jų ir rėmėjų lėšų) LMT funkcijoms atlikti*“ kad nekiltų abejonių dėl interesų konfliktų.
4. Nuostatų projekte skirtingiems komitetams naudojamos skirtingos tarptautinės patirties sąvokos:
 - IV skyriaus II skirsnio „Valdyba“ 20 punkte teigiama, kad Valdybą sudarys „7 nepriekaištingos reputacijos, kaip apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas, nariai, iš jų bent keturi turi būti **tarptautinės darbo patirties** turintys mokslininkai“;
 - III skirsnio 32 punkte reikalaujama, kad kandidatai į ekspertų komitetų narius turėtų **tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo patirties**;
 - 33 punkte nurodoma, kad naujojo akademinėi bendruomenei labai svarbaus Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto nariai taip pat turi turėti patirties „ir (ar) **tarptautinio bendradarbiavimo mokslo ir studijų srityje**“).

Manytume, kad reikėtų suvienodinti tarptautinės patirties sąvoką (siūlytume visur naudoti „tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo“ sąvoką).

5. Kandidatai į Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto narius ne tik turi turėti tarptautinio darbo / bendradarbiavimo patirties, bet ir suvokti lituanistikos prioriteto svarbą.
6. **Dėl ekspertinių komitetų narių atrankos.** Nuostatų punkte 22.12, Nr. 22.13 teigiama, kad LMT vidinis organas – Valdyba – „tvirtina ekspertų komitetų narių atrankos komisiją ir atrankos kriterijus“, „tvirtina ekspertų komitetų pirmininkus bei narius“. Nuostatų punkte Nr. 27 yra minima „LMT pirmininko patvirtinta ekspertų atrankos tvarka iš mokslininkų, mokslo ir studijų politikos ekspertų, specialistų, praktikų ir kitų ekspertų.“ Pabrėžiame, kad keičiasi ekspertinių komitetų narių atrankos procedūra – LMT Valdyba nustato ir narių atrankos kriterijus, ir tvirtina narius, tačiau patys atrankos kriterijai yra aiškiai neapibrėžti, pasigendame skaidrumo. **Siūlymas:** Dabartinė ekspertų komisijų narių atrankos procedūra yra aiškiai reglamentuota, pasiteisinusi. Nuostatuose būtina numatyti tuos pačius atrankos principus.
7. Nuostatų 39.5 punkte konstatuojama, kad ekspertų komitetai „atlieka ekspertinio vertinimo kokybės priežiūrą“. Siūlome papildyti „atlieka ekspertinio ir **projektinio** (LMT administruojamų projektų) vertinimo kokybės priežiūrą“ ir sukonkretinti, kaip atliekama kokybės priežiūra (ekspertų parinkimas, operatyvumo ir objektyvumo užtikrinimas apeliacijų teikimo ir nagrinėjimo procese). Be to, ekspertų komitetai parenka ekspertus. Todėl siekiant interesų konflikto išvengimo šią svarbią ekspertinio vertinimo kokybės priežiūrą turėtų atlikti kiti nepriklausomi ekspertai.
8. **Dėl komitetų narių rotacijos.** Pažymėtina, kad kas 2,5 metų vyksta pusės Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komiteto bei Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto narių rotacija, kuri ženkliai prisideda prie komitetų darbo skaidrumo. LMT nuostatų projekte nenumatyta, kaip bus įgyvendinta Mokslo ir studijų politikos komiteto narių rotacija. Pabrėžiame, kad visų komitetų narių rotacija yra būtina.
9. Atkreiptinas dėmesys, kad dokumente yra likusių korektūros klaidų, sunkinančių dokumento turinio suvokimą (žr., pvz., IV skyriaus 31 punkto antrą sakinį). Pasitaiko nevienodai įvardijamų to paties lygmens institucijų (pvz. 9.6 ir 9.7 bei 21 punktai).

Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų
institutų direktorių konferencijos
pirmininkas gamtos, technologijos,
medicinos ir sveikatos, žemės ūkio
(GTMSŽŪ) mokslams

Sigitas Rimkevičius

Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų
institutų direktorių konferencijos
pirmininkas socialiniams ir
humanitariniams (SH) mokslams

Rasius Makselis

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2022-02-17 Nr. S. 46

DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PROJEKTO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK) teikia siūlymus dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų projekto (toliau – Projektas).

1. LPK nuomone, **Lietuvos Mokslo tarybos ir Inovacijų agentūros nuostatai turėtų būti rengiami ir svarstomi lygiagrečiai**, nes įžvelgiame riziką ir dėl teisių, ir dėl veiklų dubliavimosi:

9.5. teikia siūlymus ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms dėl dalyvavimo tarptautinėse ir nacionalinėse MTEP politikos iniciatyvose;

9.18. skleidžia informaciją apie Europos Sąjungos bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, kitas Europos Sąjungos ir tarptautines MTEP programas, atlikdama nacionalinių kontaktinių asmenų funkcijas bei išitraukdama į Europos Komisijos nacionalinių kontaktinių asmenų ir kitus tinklus, konsultuoja Lietuvos pareiškėjus;

9.21. įgyvendina priemones, skatinančias ministerijas ir kitas valstybės institucijas, dalyvauti tarptautinėse ir nacionalinėse MTEP politikos iniciatyvose;

10.4. būti tarptautinių ne pelno organizacijų nare ir sudaryti sutartis su tarptautinėmis institucijomis, atstovauti Lietuvos Respublikai tarptautinėse MTEP ir inovacijų, aukštojo mokslo ir mokslininkų rengimo bei įgyvendinimo struktūrose, veikiančiose su LMT susijusiose veiklose.

2. Atkreipiame dėmesį, jog Projekte apibrėžiant mokslinių tyrimų (toliau - MT) ir eksperimentinės plėtos (toliau - EP) veiklas daugelyje dokumento vietų naudojamas trumpinys MTEP. Kai kuriose dokumento vietose šis trumpinys naudojamas vienaskaita, teigiant, kad tai viena bendra MTEP veikla, o kitose vietose daugiskaita, teigiant, kad visgi tai atskiros MTEP veiklos. Siūlytina apsvarstyti galimybę, jog šias **dvi atskiras veiklas**, reguliuojamas skirtingų ministerijų (Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (**EP**) ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos) (**MT**)), vertėtų **apibrėžti atskirai**, kad nekiltų skirtingų interpretacijų vertinant MT ir EP veiklas mokslo ir studijų institucijose.

3. Nuostatų projekto 12 punktą siūlome **papildyti skaidrumo principu** ir išdėtyti taip: "LMT, vykdydama veiklą, vadovaujasi skaidrumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir lygių galimybių principais".

4. Rekomenduojame 9.16. punkte **patikslinti, kokiai veiklai** bus skiriama parama, nes teigiama, jog LMT *"teikia finansinę paramą studentų sąjungų ir organizacijų, dėstytojų, mokslininkų bei kitų tyrėjų organizacijų, studentų mokslinių draugijų ir kitų asociacijų veiklai."*

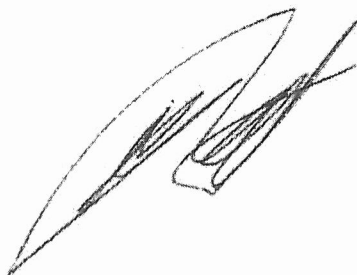
5. Siūlome koreguoti 9.4. punktą ir išdėstyti jį sekančiai: *"teikia siūlymus valstybės mokslo ir studijų politiką formuojančioms institucijoms, mokslo ir studijų institucijoms dėl atvirosios prieigos prie mokslinių tyrimų publikacijų ir tyrimų duomenų politikos įgyvendinimo atvirojo mokslo politikos įgyvendinimo"*.

6. Nuostatų projekto 16 punkte numatyti LMT Pirmininkui keliami reikalavimai, manome turėtų būti **papildyti vadovavimo patirtimi**. LMT Pirmininkui keliamų tikslų pasiekimui vadybinė kompetencija, mūsų nuomone, yra svarbus veiksnys.

Tikimės, kad mūsų pastebėjimai ir pasiūlymai padės išvengti LMT ir IA funkcijų dubliavimo ir kurs teigiamą poveikį mokslo ir verslo subjektų veiklai kartu.

Pagarbiai,

Generalinis direktorius

Ričardas Sartatavičius

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2022-02-17 Nr. 20220217001

DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga (toliau - LJMS) reaguodama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. vasario 3 d. paskelbtą nutarimą „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“. Teikiame šias pastabas:

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos mokslo tarybai (toliau - LMT) yra priskirtinos funkcijos teikti siūlymus Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau - ŠMSM) dėl teisės aktų, reglamentuojančių mokslo ir meno doktorantūrą, projektų (9.6. punktas), organizuoti ir vykdyti doktorantūros, mokslininkų stažuotojų ugdymo vertinimus (9.11), organizuoti ir vykdyti konkursinės mokslo ir meno doktorantūros finansavimą; (9.13) bei reaguojant į tai, kad LMT turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų ir organizacijų, valstybės registru, kitų asmenų, kurių veikla susijusi su valstybės reguliuojama mokslo ir studijų veikla, informaciją, būtiną nustatytoms funkcijoms atlikti; (10.1) bei pasitelkti kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų atstovus ir specialistus sprendžiamoms problemoms nagrinėti; (10.2) siūlome LMT priskirti ir informacijos rinkimo bei sisteminimo funkciją, ne tik apie jaunuosius mokslininkus apsigynusius disertaciją¹, bet ir apie III pakopos studentų, įstojančiųjų, paliekančiųjų studijas, baigusiujų ir neapsigynančiųjų skaičius. Šiuo metu tokios informacijos, kuri būtų patikima, nėra, nes remiantis įvairių tyrimų rezultatais, Lietuvoje doktorantūros studijų nebaigia ir akademinę bendruomenę gali palikti nuo 5 iki 50 procentų doktorantų². Atsižvelgiant į tai, kad vieno studento doktorantūros studijų kaina, Švietimo mokslo ir sporto ministerijai, kaip finansuojančiajai organizacijai, gali siekti 180 000 Eur (ir daugiau). Esant tokiam neapibrėžtumui ir informacijos trūkumui, LMT, kaip institucija, galėtų rinkti šio pobūdžio informaciją iš institucijų vykdančių doktorantūros studijas, tam kad patikimais duomenimis remiantis būtų galima spręsti kokia situacija yra šalyje vertinant III pakopos studijų kokybę.

Taip pat, siekiant skatinti ekspertinio vertinimo kokybę, norėtume atkreipti dėmesį į 39.5. punktą: „atlieka ekspertinio vertinimo kokybės priežiūrą;“ ir pasiūlyti jį reformuluoti: „atlieka ekspertinio vertinimo kokybės priežiūrą ir teikia viešą ataskaitą LMT puslapyje apie naudotas priežiūros priemones ir jų efektyvumo vertinimą“.

LJMS pirmininkė

Salomėja Vanagienė

¹ Ši informacija renkama ir pateikiama puslapyje: <https://db.lmt.lt/lt/perziura/disertacijos/d-db.html> (Žiūrėta: 2022-02-15)

² http://www.lli.lt/failai/Diskusija.pdf?fbclid=IwAR0UUWNPnbVOFRDLDPp9nbaMqCN-aVoCRYmthb6EE_noND8QC_TUcKmpE0 (Žiūrėta: 2022-02-15)

Lietuvos istorijos instituto Mokslo tarybos

ATSILIEPIMAS

dėl Lietuvos mokslo tarybos Nuostatų projekto

Vilnius, 2022 m. vasario 11 d.

Lietuvos istorijos instituto Mokslo taryba, susipažinusi su 2022 m. vasario 3 d. viešai paskelbtu Lietuvos mokslo tarybos (LMT) nuostatų projektu (Nuostatai) http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1607168 teikia savo pastabas.

Atsižvelgdami į reikšmingai sustiprintą LMT vaidmenį, konstatuojame, kad Nuostatuose numatyti institucijai priskirtų funkcijų įgyvendino mechanizmai nėra aiškūs ir tai kelia abejonių dėl būsimos LMT veiklos autonomijos, skaidrumo ir tvarumo:

1. Iš esmės keičiasi ekspertų komitetų narių atrankos procedūra. Įvertinant, kad pagal nuostatų projektą ekspertų komitetų narių atrankos sistemą ir kriterijus nustato vidinis LMT organas – valdyba, kuri taip pat ir juos ir tvirtina (22.12, 22.13 p.), Nuostatuose būtina aiškiai apibrėžti atrankos procedūras ir principus. Neaišku, ar atrankos komisijų nariai bus mokslininkai, kiek ir kokių komisijų bus sudaroma. Nuostatuose būtina įtvirtinti, kad kandidatams į ekspertų komitetus atrinkti turi būti sudaromos atskiros atrankos komisijos, o jų nariai turi būti atitinkamų sričių mokslininkai (galima svarstyti ir mokslininkų organizacijų atstovų įtraukimą). Atsižvelgiant, kad dabartinė ekspertų komisijų narių atrankos procedūra yra reglamentuota pakankamai aiškiai ir yra pasiteisinusi, Nuostatuose būtina numatyti tuos pačius atrankos principus. Siektina, kad ne pati LMT vadovautų ir prižiūrėtų ekspertų komitetų sudarymo procesą.
2. Nors MSI 15 strp. įtvirtinti trys lygiaverčiai komitetai (Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komitetas, Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komitetas, Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetas), tačiau Nuostatuose jų nariams keliama skirtingi reikalavimai. Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto nariams nekeliamas reikalavimas būti mokslininku. Tai suponuoja pagrįstą prielaidą, kad šį komitetą gali sudaryti vien tik mokslo arba meno daktaro laipsnį įgiję mokslo ar studijų administratoriai, politikai ar viešojoje erdvėje žinomi asmenys, nutolę nuo mokslo raidos aktualijų. Siūlome papildyti p. 33: „Kandidatai į Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetą turi būti nepriekaištingos reputacijos, kaip apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas, iš jų trys asmenys, turintys mokslo (meno) daktaro laipsnį, mokslo (meno veiklos) ir studijų organizavimo ir (ar) mokslo ir studijų politikos strateginio planavimo ir valdymo ir (ar) tarptautinio bendradarbiavimo mokslo ir studijų srityje ir (ar) ekspertinio darbo, o kiti keturi asmenys - patyrę mokslininkai, turintys mokslo organizavimo, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo, ekspertinio darbo patirties“.
3. Mokslo ir studijų politikos komitetui deleguojamos itin plačios funkcijos (40.2. teikia siūlymus LMT pirmininkui dėl nacionalinių MTEP prioritetų; 40.4. teikia siūlymus LMT pirmininkui dėl LMT vykdomų MTEP konkursinio finansavimo programų ir priemonių, kitų konkursinių veiklų įgyvendinimo; 40.6. teikia siūlymus LMT pirmininkui dėl teisės aktų, reglamentuojančių mokslo ir meno doktorantūrą, projektų; 40.7. teikia siūlymus ir

išvadas LMT pirmininkui dėl valstybės biudžeto lėšų paskirstymo mokslo ir studijų institucijoms MTEP pagal mokslo sritis ir meno veiklai bei pagal institucijų vertinimo rezultatus) ir nėra numatyta, kad jų įgyvendinimui būtų reikalinga pasitelkti Humanitarinių ir socialinių mokslų bei Gamtos ir technikos mokslų komitetų narių kompetenciją. Akivaizdu, kad Mokslo ir studijų politikos komitetui Nuostatuose yra suteikiamos didesnės galios, nei kitiems dviem ekspertiniams komitetams. Tai reiškia, kad mokslo sričių profesionalai nebedalyvaus sprendimų priėmimo procese, o taps priimtų sprendimų vykdytojais. Nuostatuose numatytas funkcijų perdalijimas veda į galimą LMT politizavimą, trumpalaikių viešosios politikos tikslų „aptarnavimą“, todėl yra vertintinas neigiamai. Manome, kad Mokslo ir studijų politikos komitetas privalėtų **atsižvelgti** į Humanitarinių ir socialinių mokslų bei Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komitetų siūlymus (40.2., 40.4., 40.5., 40.6., 40.7., 40.8.).

4. Pažymėtina, kad pagal susiklosčiusią ekspertų komitetų narių rotacijos praktiką (pusė komiteto narių rotuojasi kas 2,5 metų), rotuosius tik Humanitarinių ir socialinių mokslų bei Gamtos ir technikos mokslų komiteto nariai, o visų Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto narių kadencija tęsis 5 metus. Komitetų narių rotacija yra reikalinga, siekiant užtikrinti komiteto veiklos atvirumą ir skaidrumą. Tokia praktika privalo būti taikoma ir naujai formuojamo Mokslo ir studijų politikos komiteto nariams.

LII Mokslo tarybos vardu
Dr. Darius Staliūnas

LIETUVOS MOKSLO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 3, 01103 Vilnius, tel. (8 6) 703 2435, tel. p. info@lmt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188716281

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT) teikia pastabas LMT nuostatų (toliau – Nuostatai) projektui, http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1607168.

1. Dėl ekspertinių komitetų funkcijų:

Nuostatuose reglamentuojama 3 ekspertų komitetų – Humanitarinių ir socialinių mokslų (HSM) komiteto, Gamtos ir technikos mokslų (GTM) komiteto bei Mokslo ir studijų politikos (MSP) komiteto – atrankos tvarka ir funkcijos. Svarbu, kad visi trys komitetai būtų lygiaverčiai kompetencijų turėjimo ir pasiūlymų teikimo LMT pirmininkui prasme:

1) Nors reikalavimuose MSP komiteto nariams dominuoja vadybinės kompetencijos, šiam komitetui deleguojamas HSM ir GTM komitetų atliktų sprendimų įvertinimas ir (pa)tvirtinimas (40.9, 40.10, 40.11 punktai). Taip atsiranda galimybė priimti sprendimus, paneigiančius: a) išorinių ekspertų atliktą darbą; b) komitetų ekspertų atliktą tokio darbo vertinimą.

2) Reikšmingais, HSM ir GTM komitetų ekspertinio indėlio reikalaujančiais klausimais, MSP komitetui nutarimus palikta priimti savarankiškai (40.2, 40.4, 40.5, 40.6, 40.7 p.), taip eliminuojant sričių profesionalus iš sprendimo priėmimo proceso. 40.3 punktas numato, kad MSP ekspertų komitetas teikia siūlymus šiame punkte numatytais klausimais „aplenkiant“ LMT pirmininką.

Atsižvelgiant į Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI) 15 straipsnio 3 ir 6 dalis, siūloma užtikrinti visų komitetų lygiateisiškumą priimant sprendimus, panaikinti funkcijų pasiskirstymo tarp HSM, GTM ir MSP komitetų disbalansą bei numatyti sprendimų priėmimo procesą taip, kad būtų užtikrintas skaidrus, patikimas ir profesionalus LMT numatytų ekspertinių funkcijų įgyvendinamas:

Siūlome:

- 39.7 p. koreguoti taip, kad siūlymai būtų teikiami LMT pirmininkui.
- 40.3 p. koreguoti taip, kad siūlymai būtų teikiami LMT pirmininkui;
- 40.2, 40.4, 40.6, 40.7, 40.9, 40.10, 40.11, 40.14 punktuose numatytos funkcijos turėtų būti įgyvendinamos visų trijų ekspertinių komitetų;
- 40.9, 40.10 ir 40.11 punktus galima apjungti į vieną ir apibendrintos funkcijos turėtų būti įgyvendinamos visų trijų komitetų;
- Numatyti, kad HSM, GTM ir MSP komitetų siūlymai būtų teikiami LMT pirmininkui, o sisteminį poveikį valstybės mokslo ir studijų raidai turintys nutarimai būtų priimami jungtiniuose ekspertų komitetų posėdžiuose;
- MSP komitete numatyti visų mokslo ir meno sričių atstovų proporcingą dalyvavimą, didinant MSP komiteto narių skaičių iki 9.

2. Dėl ekspertinių komitetų atrankos ir skyrimo tvarkos:

Lietuvos
mokslo
taryba

1) Numatoma keisti dabar galiojančią ekspertinių komitetų atrankos procedūrą, nors galiojančiuose LMT nuostatuose ji yra aiškiai reglamentuota ir pasiteisino praktikoje. Siekiant LMT veiklos patikimumo ir skaidrumo, Nuostatuose tikslinga detalizuoti atrankos procedūras ir principus: kandidatams į ekspertų komitetus atrinkti turi būti sudaromos atskiros atrankos (atitinkamų sričių pagal kompetenciją) komisijos, o jų nariai turi būti atitinkamų sričių mokslininkai. Tai taikytina ir ekspertinių komitetų pirmininkų atrankai.

2) Pažymėtina, kad kas 2,5 metų vyksta pusės HSM ir GTM ekspertinių komitetų narių rotacija: tai prisideda prie komitetų darbo skaidrumo.

Siūlome: Nuostatuose numatyti tuos pačius atrankos principus, kaip galiojančiuose LMT nuostatuose.

31 punktą išdėstyti dviem punktais taip, kaip siūlė LMT darbo grupė:

"30. Atrankos komisiją tvirtina valdyba, LMT pirmininko teikimu. Atrankos komisija atranka Ekspertų komitetų pirmininkų kandidatūras. Valdyba, atrinkusi Ekspertų komitetų pirmininkus, juos patvirtina.

31. Atrankos komisijos kartu su Ekspertų komitetų pirmininkais atranka dvigubai daugiau kandidatų į Ekspertų komitetų narius ir juos teikia valdybai. Valdyba, atrinkusi komitetų narius, juos patvirtina."

Nuostatuose įtvirtinti, kad atrankos komisijų nariai būtų mokslininkai.

LRV nutarime numatyti MSP komiteto narių rotacijos mechanizmą.

3. Kitos pastabos ir siūlymai:

1) Pagal MSĮ 15 straipsnio 5 dalį „Lietuvos mokslo tarybos pirmininką 5 metų kadencijai Vyriausybės teikimu skiria Seimas.“ Tuo tarpu Nuostatų 16 p. šis procesas yra reguliuojamas kitaip: pirma, teikiama nuoroda į Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytą tvarką; antra, naudojamas terminas „atrenka“, kuris neturi aiškaus teisinio turinio. Neapibrėžta tolimesnė procedūra, kaip kandidatūra teikiama Seimui. Numatyta Tvarka turėtų būti skirta procedūriniais aspektams, o kriterijai, pagal kuriuos atrenkama, bent iš dalies, turėtų atsispindėti Nuostatuose.

Siūlome: Atsižvelgiant į MSĮ 15 straipsnio 5 dalį, Nuostatuose detalizuoti LMT pirmininko skyrimo procedūrą (principus, kriterijus).

2) Nuostatų 18 p. numato, kad LMT pirmininko pavaduotojas atrenkamas LR valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka ir tvirtinamas valdybos LMT pirmininko teikimu LMT pirmininko kadencijos laikotarpiui. Toks reglamentavimas turi tiek konkursinei, tiek ir „politinio pasitikėjimo“ atrankai būdingų elementų (taip pat 22.11 p.). Kadangi LMT pirmininko pavaduotojas turės atlikti LMT pirmininko funkcijas, pastarajam nesant, tai, kompetencijos reikalavimai LMT pirmininkui ir pavaduotojui neturėtų iš esmės skirtis.

Siūlome: Detalizuoti LMT pirmininko pavaduotojo atrankos procedūrą, kriterijus ir funkcijas. Kompetencijos reikalavimus LMT pirmininko pavaduotojui priartinti prie reikalavimų, keliamų LMT pirmininkui.

3) Nuostatų 23 p. numatyta, jog „(LMT) Valdybos darbui vadovauja valdybos pirmininkas arba vienas iš jo paskirtų valdybos narių.“ Valdybos pirmininkas turi turėti savo funkcijas, kurias jis galėtų patikėti kitam valdybos nariui esant poreikiui. Kitu atveju nėra prasmės turėti valdybos pirmininko pareigybę, užtektų reglamentuoti pirmininkavimo valdybos posėdžiams tvarką. Be to, 24 p. vartojama terminų įvairovė: „paskirtas valdybos narys“, „pavadojančio balsas“.

Siūlome: Nuostatuose aiškiai apibrėžti valdybos pirmininko funkcijas ir numatyti jo pavadavimą.

Tikslinga praplėsti Nuostatų 24 p., numatant, kas gali dalyvauti valdybos posėdžiuose, įtraukiant ir ekspertų komitetų narius. Tai išplėstų sprendimų priėmimo skaidrumą ir kokybę. Jei ekspertų komitetų posėdžiai yra vieši, tokius siūloma daryti ir valdybos posėdžius. Nuostatuose numatyti bendri ekspertų komitetų posėdžiai, todėl taip pat turėtų būti galimybė organizuoti bendrus

valdybos ir ekspertų komitetų posėdžius. Siūlome: Įrašyti nuostatą „Valdybos posėdžiai yra vieši, išskyrus tuos klausimus, kuriais reikia laikytis konfidencialumo teisės aktų nustatyta tvarka“ (24 p.).

4) Numatyti galimybę dalyvauti valdybos posėdžiuose ekspertų komitetų nariams. Valdybai priskirtose funkcijose matomos sąsajos su HSM ir GTM ekspertinių komitetų veiklos sritimis, tačiau nėra sąsajų su MSP politikos komiteto veiklos sritimis.

Siūlome: Peržiūrėti valdybos ir ekspertinių komitetų kompetencijų sritis, atsisakyti jų dubliavimosi, pavyzdžiui, atsisakyti punktų 22.7 ir 22.9 p. (neaiški 22.7 p. formuluotė; numatytos valdybai perteklinės funkcijos, atsižvelgiant į ekspertiniams komitetams priskirtas funkcijas).

5) MSĮ 15 str. 3 d. numatyta, kad Administraciją sudaro Mokslo fondas ir kiti padaliniai. Labai svarbu, kad keičiantis LMT nuostatomis būtų užtikrintas LMT veiklos tęstinumas, esamo personalo ir jų patirties išsaugojimas. Plečiantis LMT tikslams ir didėjant darbo krūviui, svarbu sudaryti sąlygas LMT vadovams priimti sprendimus dėl LMT struktūros ir savalaikiai reaguoti į pokyčius.

Siūlome: Iš esmės pritardami LMT nuostatų IV skyriaus ketvirtojo skirsnio nuostatomis, siūlome jį papildyti šiomis nuostatomis:

- LMT administracijos veiklą pagal LMT vidaus administravimo tvarką organizuoja LMT administracijos vadovas;
- LMT valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, priėmimo į pareigas LMT tvarką, atsakomybės, darbo užmokesčio mokėjimo, socialinių ir kitų garantijų suteikimo ir kitas nuostatas nustato Valstybės tarnybos įstatymas, Darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas ir kiti, valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, teisinį statusą reglamentuojantys teisės aktai.

Detalizuoti administracijos vadovo skyrimo tvarką, nurodant, kad administracijos vadovas yra valstybės tarnautojas.

6) Atkreipiame dėmesį į tai, kad Nuostatų 46 punkte įrašyta nuostata "LMT pirmininkas ir LMT pirmininko pavaduotojas negali gauti pajamų iš institucijų, kurios gauna finansavimą iš LMT" – sumenkins šių pareigų patrauklumą tarp mokslininkų, nes jiems tektų nutraukti mokslinę ir akademinę karjerą. Rizika pirmininkui ar pavaduotojui daryti įtaką sprendimams dėl konkrečių institucijų galėtų būti sprendžiama interesų deklaravimo ir nusišalinimo priemonėmis.

4. Redakcinio pobūdžio pastabos:

- Iš esmės 9.12 papunktis apima 9.13, 9.15 ir 9.16 papunkčius;
- 9.17, 9.20 papunkčiai – dubliuojasi, siūlytina apjungti;
- 9.11 papunktis „organizuoja ir vykdo konkursinės mokslo ir meno doktorantūros bei mokslininkų konkursinių stažuočių studentų tiriamosios veiklos finansavimą“ – neaiški formuluotė siūlome taisyti į „organizuoja ir vykdo konkursinės mokslo ir meno doktorantūros, mokslininkų stažuočių, studentų tiriamosios veiklos konkursinį finansavimą“;
- 9.15 papunktis turi būti patikslintas, nes LMT nevykdo mokslinių tyrimų. Siūloma formuluotė: „organizuoja ir vykdo mokslininkų iniciatyva vykdomų mokslinių tyrimų konkursinį finansavimą“, frazę „MTEP infrastruktūros kūrimą ir atnaujinimą“ perkelti į 9.12 punktą;
- 17.5 ir 17.20 papunkčiai dubliuojasi, dėl to 17.20 papunktis brauktinas;
- 17.11 ir 17.9 papunkčiai koreguotini: siūloma pirmininkui suteikti didesnius įgaliojimus tvirtinti LMT struktūrą ir darbo reglamentą – galima formuluotė: „įvertinęs valdybos siūlymus“;
- 22.3 papunktis turėtų būti perkeltas į prie LMT pirmininko kadencijos pasibaigimo pagrindų;
- 23 ir 24 punktuose tikslintinas vartojamų formuluočių „valdybos darbas“ ir „valdybos posėdžiai“ turinys ir santykis;

- 27 punkte LMT ekspertų duomenų bazės turinio detalizavimo būtina atsisakyti (apriboja ateities sprendimų galimybes). Reikia taisyti punkto formuluotę, nes ji suponuoja, kad atrankos tvarką (ir, kaip galima suprasti, kriterijus) nustato ne ekspertų komitetai, o LMT pirmininkas. Siūloma formuluotė: „Ekspertų komitetai nustato LMT ekspertų atrankos kriterijus ir formuoja LMT ekspertų duomenų bazę“.

Pirmininkas

Romas Baronas

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 3, 01103 Vilnius,
tel. +370 602 65354, el. p. prezidiumas@lma.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111958852

Lietuvos Respublikos
švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2022-02-15 Nr. 01-3-12

DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PROJEKTO REG. NR. 22-1269

Lietuvos mokslų akademija, susipažinusi ir įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas), teikia komentarus ir siūlymus dėl Projekto tobulinimo:

1. *Dėl Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) mokslo komitetų struktūros ir funkcijų.* Projekte numatyta, kad bus sudarytas naujas Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetas, tačiau nėra aiškus jo statusas ir funkcijos, nepagrįsta, kodėl šiam komitetui numatytas „aukštesnio, kontroliuojančio“ komiteto statusas, lyginant su kitais komitetais. Susidaro įspūdis, kad Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetas tvirtins tokios pat kvalifikacijos mokslininkų ekspertų iš Gamtos ir technikos mokslų (GTM) ir Humanitarinių ir socialinių mokslų (HSM) ekspertų komitetų siūlymus ir dubliuos kitų komitetų bei Valdybos darbą (40.9 p., 40.11 p.). Siūloma struktūra didintų institucijos funkcijų dubliavimą, todėl siūlome, kad HSM ir GTM ekspertų komitetai teiktų siūlymus ne Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetui, bet LMT pirmininkui. Manytume, kad Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetas turėtų būti tokio pat lygmens kaip ir kiti komitetai, o jo funkcijos turi atitikti pavadinimą ir būti susijusios su mokslo ir studijų politikos formavimu. Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto funkcijos galėtų būti: „nagrinėja mokslo ir studijų sistemą bei MTEP reglamentuojančius teisės aktus, jų projektus, ir teikia siūlymus juos patvirtinusioms ar parengusioms institucijoms dėl jų tobulinimo; teikia siūlymus LMT pirmininkui dėl MTEP, meno veiklos, moksliniais tyrimais grįstų inovacijų, aukštojo mokslo ir mokslininkų (meno daktarų) rengimo, mokslininkų stažuotojų ugdymo politikos formavimo ir įgyvendinimo; siūlo LMT pirmininkui priemones dėl mokslinės veiklos etikos principų laikymosi LMT veikloje, atvirosios prieigos prie mokslinių tyrimų publikacijų ir tyrimų duomenų politikos įgyvendinimo, MTEP rezultatų intelektinės nuosavybės apsaugos taikymo; teikia siūlymus LMT pirmininkui dėl kitų aktualių MTEP (meno veiklos) ir aukštojo mokslo politikos klausimų ir pan.“. Manytume, kad Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetas turėtų padėti spręsti įsisenėjusias LMT

administracinių ir analitinių pajėgumų stokos problemas mokslo politikos srityje, kurios trukdo realizuoti LMT sutelktą ekspertinį potencialą.

2. *Dėl doktorantūros teisės.* Manytume, HSM ir GTM ekspertų komitetai, kuriuose dirbs 22 įvairių mokslo krypčių ekspertai, o ne Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetas, kuriame dirbs tik 7 skirtingų mokslo krypčių ekspertai, turėtų LMT Pirmininkui teikti siūlomus sprendimus dėl teisės vykdyti doktorantūros studijas. Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto funkcijos turėtų būti susijusios su mokslo politikos formavimu, o ne su ekspertiniu vertinimu, kiek konkreti institucija pagal savo mokslinį potencialą yra pajėgi vykdyti doktorantūros studijas. Gavęs HSM ir GTM ekspertų komitetų siūlymus, Pirmininkas juos pristatytų Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetui dėl papildomų išvalgų konkrečiu klausimu.

3. *Dėl ekspertinių komitetų narių ir pirmininkų atrankos ir skyrimo tvarkos:*

3.1. Nuostatų Projekto 31 p. nustatyta, kaip sudaromi ekspertų komitetai, tačiau neaišku kaip vyks komitetų sudarymas, jei LMT valdyba nepatvirtins pirmininko ir narių kandidatūrų (kandidatūros). todėl siūlome tai reglamentuoti nuostatuose.

3.2. Pagal nuostatų 31 p. „Ekspertų komiteto pirmininkas renkamas iš ekspertų komiteto narių bendru sutarimu arba posėdyje dalyvaujančių ekspertų komiteto narių balsų dauguma“, tačiau galima situacija, kad nei vienas išrinktas komiteto narys nesutiks būti komiteto pirmininku.

3.3. Nuostatų Projekto 22.12. p. nustatyta, kad valdyba „tvirtina ekspertų komitetų narių atrankos komisijas ir atrankos kriterijus“. Siūlytina, jei tai įmanoma, atrankos kriterijus įtvirtinti nuostatuose. Neaišku, kas pagal nuostatus siūlo juos valdybai tvirtinti.

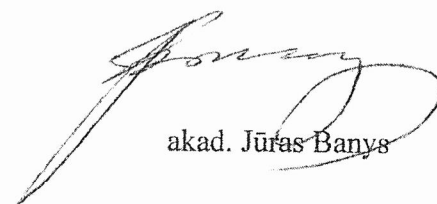
3.4. Diskutuotina, ar reikalavimai kandidatams į HSM ir GTM bei Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetus narius turi būti skirtingi, o tuo pačiu, ar reikalavimai kandidatams į Mokslo ir studijų politikos komiteto ekspertams yra ne per maži ir diskretiški (aiškūs).

4. *Dėl Lietuvos mokslų akademijos įtraukimo priimant sprendimus.* Atsižvelgiant į Lietuvos mokslų akademijos sukaupą itin didelį mokslinės, organizacinės ir ekspertinės veiklos potencialą, siūlome įtraukti Lietuvos mokslų akademiją tarp institucijų, siūlančių kandidatus į ekspertų komitetų ir valdybos narius. Lietuvos mokslų akademija turi tokią teisę pagal šiuo metu galiojančius LMT nuostatus ir, manytume, kad jos pašalinimas iš nuostatų yra nepagrįstas.

5. *Dėl LMT pirmininko pavaduotojo ir jo veiklos funkcijų (19 p.).* Abejotina, ar pagrįstai naujai įvedamai LMT pirmininko pavaduotojo pareigybei nekeliamas reikalavimas būti mokslininku, nes pavaduotoją numatoma atrinkti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Trūksta aiškumo apibrėžiant šios pareigybės funkcijas, konkrečiau įvardytos tik šios funkcijos: „organizuoja akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus atranką“, „koordinuoja LMT metinės veiklos ataskaitos projekto rengimą“, „laikina LMT pirmininko nesant, atlieka LMT pirmininko funkcijas“. Nelabai suprantama, kaip mokslinio laipsnio neturintis darbuotojas gali, nors ir laikinai, vadovauti svarbiausiai Lietuvos mokslo ekspertinei institucijai. Manytume, kad LMT pirmininką pagal kompetenciją, kaip ir yra šiuo metu, galėtų pavaduoti komitetų pirmininkai, o techninius klausimus ir kitus pavedimus galėtų atlikti LMT mokslinė sekretorė, kurios pareigybė yra reglamentuota dabartiniuose nuostatuose.

12. *Dėl valdybos siūlymų vertinimo.* Nuostatų Projekto 17.9. p. vietoj „atsižvelgęs į valdybos siūlymus“ siūlome keisti į „įvertinęs valdybos“, nes LMT pirmininkas nebūtinai privalo atsižvelgti, bet privalo įvertinti.
13. *Dėl pavadavimo.* Nuostatų Projekto 19.3 p. nustatyta, kad „laikina LMT pirmininko nesant, pavaduotojas atlieka LMT pirmininko funkcijas. Nesant LMT pirmininko ir jo pavaduotojo, LMT pirmininką laikinai pavaduoja LMT valdybos pirmininkas“. Abejotina, kad LMT vienasmenio organo – pirmininko pavadavimo funkciją gali atlikti kolegialaus organo – valdybos pirmininkas, nes tikėtina, pavaduodamas LMT pirmininką valdybos pirmininkas turės interesų konfliktą, o be to jis su LMT neturi nei tarnybos nei darbo santykių.
14. *Dėl valdybos pirmininko atšaukimo.* Neaišku, kas gali atšaukti valdybos pirmininką nepasibaigus kadencijai. Siūlytume tai numatyti nuostatuose.
15. *Dėl sprendimų priėmimo.* Diskutuotina, ar nuostatų Projekto 24 p. nustatytas valdybos narių dalyvavimo posėdyje kvorumas (ne mažiau 4 nariai) ir sprendimo priėmimo reikalavimai (teisėto sprendimo kvorumas) yra pakankami, nes realiai sprendimai gali būti priimti 2 valdybos narių (pirmininko ar jį pavaduojančio asmens) ir 1 valdybos nario) balsais, jei posėdyje dalyvauja 4 nariai.
16. *Dėl valdybos posėdžio šaukimo ir vykdymo.* Nuostatų Projekto 25 p. „Valdybos posėdis taip pat gali būti šaukiamas...“ siūlome papildyti „Valdybos posėdis taip pat gali būti šaukiamas ir vykdomas...“.
17. Neaiškus nuostatų Projekto 39.3. p.

Prezidentas

akad. Jūras Banys

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
LRVkanceliarija@lr.lt

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
smmmin@smm.lt

**DĖL NUMATOMŲ (SIŪLOMŲ)
LIETUVOS MOKSLO TARYBOS NUOSTATŲ PAKEITIMŲ**

2022-02-16
Vilnius

Kreipiamės į gerbiamas valstybės institucijas atkreipdami dėmesį į šiuo metu derinamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – **Nuostatų projektas**) ir išreiškdami savo susirūpinimą dėl Nuostatų projekto keliamų pasekmių mokslininkų įsitraukimui į mokslo politikos įgyvendinimą remiantis demokratijos principais.

2019 metais Lietuvos mokslininkų suvažiavimo metu buvo parengta Rezoliucija (<http://mokslolietuva.lt/2020/01/visuotinio-lietuvos-mokslininku-suvaziavimo-ivykusio-2019-m-gruodzio-13-d-vilniuje-rezoliucija/>) ir išplatinta Lietuvos mokslo politiką formuojančioms ir įgyvendinančioms institucijoms. Rezoliucijos nuostatos grindžiamos demokratinio dalyvavimo principais – rengiant reformas įtraukti nacionalinį mokslo potencialą, LMT sugrąžinti mokslo savivaldos organizacijos statusą. Šios nuostatos išlieka ypač aktualios rengiant ir derinant LMT nuostatų projektą bei kitus dokumentus:

1. Siekiant kurti pasitikėjimą valdžios institucijomis, jos turi skatinti demokratinius procesus ir atitinkamų bendruomenių įsitraukimą į šalies iššūkių sprendimą. Tačiau Nuostatų projekte stebimas priešingas veiksmas – LMT tampa valdžios vertikalės elementu, kurios valdymo organai yra skiriami valdžios institucijų. LMT pirmininką skirs Seimas, o 7 Valdybos narius – Vyriausybė (realiai – ŠMSM vadovai ir valdininkai), komiteto narius skirs jau paskirtieji Valdybos nariai. Demokratiame procese į valdymo organus turėtų būti **renkami** (o ne valdininkų skiriami) asmenys, dalyvaujant kuo platesnei mokslininkų bendruomenei.
2. Žmogų paskirus į pareigas, pasitikėjimo mandato suteikia skiriantysis asmuo atstovaujantis instituciją, tačiau tokio pasitikėjimo mandato nesuteikia visa mokslo bendruomenė, o pasitikėjimas tiek LR Seimu, tiek LR Vyriausybe yra mažas. Todėl tai užprogramuoja mokslo bendruomenės nepasitikėjimą sprendimais, kuriuos darys paskirtieji asmenys. Akademinė mokslo bendruomenė supras, kad yra vykdomi politiniai užsakymai. Suprantame, kad jau yra padaryti LR MSĮ (mokslo ir studijų įstatymo) pakeitimai ir jų pagrindu ruošiami tolimesni teisės aktų pakeitimai, tačiau prašome atsižvelgti į mūsų nurodytas esmines problemas ir koreguoti LMT Valdybos sudarymo principus (Nuostatų projekto 21 punktą), įtraukiant iškeltų kandidatų rinkimo procesą, kuriame dalyvautų visa mokslininkų bendruomenė.

*Teikiama el. paštu.
Originalas siunčiamas nebus.*

Tikimės, kad susirūpinimas, išsakytas šiame rašte, bus suprastas ir išgirstas.

Tikimės dalykiško ir geranoriško bendradarbiavimo ir esame pasiruošę bet kuriuos čia išdėstytus klausimus aptarti.

Pagarbiai,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D. Serafinas', written in a cursive style.

Lietuvos mokslininkų sąjunga
Pirmininkas Dalius Serafinas